

Brief aan de informateur

Logistieke innovatie brengt maatschappelijke en economische uitdagingen in beweging

Geachte heer Plasterk,

Nederland is een handelsnatie bij uitstek. Ons hoogwaardige logistieke systeem is hierin altijd een drijvende kracht geweest, ook voor ons vestigingsklimaat. Een drijvende kracht die helaas te vaak voor lief wordt genomen. In het maatschappelijk debat wordt veel aandacht besteed aan de lasten, zonder de lusten te benoemen: logistiek zorgt voor gevulde schappen, ook in tijden van pandemie; logistiek zorgt ervoor dat onze bestellingen thuis aankomen; logistiek zorgt ervoor dat ziekenhuizen beschikken over medicijnen en apparatuur; logistiek zorgt ervoor dat we snel duurzame woningen kunnen bouwen. Daarnaast dragen logistieke activiteiten in Nederland ruim 14% bij aan het BBP.

Slimme logistiek draagt bij aan veerkracht, strategische autonomie, duurzaamheid en betere benutting van bestaande infrastructuur en is zo enabler van oplossingen voor de economische en maatschappelijke uitdagingen.

U staat voor Nederland aan de lat om politieke keuzes te maken die leiden tot brede welvaart in een leefbare omgeving. Wij zullen ons hiervoor inzetten. Maar we hebben ook inzet van u nodig. Daarom wil ik, als recent aangetreden boegbeeld van de Topsector Logistiek (de samenwerking van bedrijven, overheden en kennisinstellingen gericht op innovatie ten behoeve van maatschappelijke uitdagingen en concurrentiekracht (onze doelen: duurzaam, veerkrachtig, bestendig)) - u een aantal overwegingen meegeven:

1. Zet in op innovatie, gericht op benutten van bestaande capaciteit, vergroten van veerkracht en verduurzaming

De uitdagingen waar ons land voor staat zijn al lang niet meer op één hand te tellen. Logistiek is bij uitstek in staat om oplossingen te bieden.

Oplossingen voor schaarste in ruimte en personeel: De druk op de milieu- en fysieke ruimte én de arbeidsmarkt neemt in rap tempo toe. Logistieke innovatie biedt oplossingen die de bestaande infrastructuur efficiënter benutten, ruimte multifunctioneel gebruiken en de afhankelijkheid van laaggeschoolde arbeid verkleinen.

Oplossingen voor disrupties: De wereld wordt steeds vaker geconfronteerd met disrupties. Van de Covid-19 pandemie tot de blokkade van het Suezkanaal. Verstoringen in logistieke ketens hebben direct impact op de levens van inwoners en de operatie van bedrijven. Logistieke veerkracht is voor de stabiliteit van Nederland van onschatbare waarde.

Oplossingen voor energietransitie en circulaire economie: Logistieke innovatie biedt oplossingen voor (her)ontwerp van efficiënte en betaalbare circulaire ketens en ketens voor alternatieve brandstoffen. Door te innoveren in circulaire oplossingen houden we toegang tot cruciale, schaarse grondstoffen en verminderen we onze afhankelijkheid van andere landen. Veel kennis is reeds aanwezig, de gepaste (praktische) ondersteuning en inzichten uit de Topsector Logistiek helpen bedrijven bij het reduceren van hun CO2-footprint.

Innovatie in de logistiek, met digitalisering als belangrijke katalysator, zorgt voor het behouden van onze wereldwijde koppositie én maakt dat we de uitdagingen van de toekomst het hoofd kunnen bieden. De afgelopen jaren echter, is de investering in logistieke innovatie-ook voor implementatie en opschaling-vanuit de overheid aanzienlijk verminderd.

2. Houd bereikbaarheid op peil door in te zetten op betere benutting van het mobiliteitssysteem en schaarse ruimte

De vraag naar mobiliteit zal in de komende jaren flink toenemen door groei van de bevolking en economie. Op dit moment zien we de congestie, met name rond knooppunten (haventerminals) en op de weg (fileprobleem) al toenemen. Met hoge (maatschappelijke) kosten als gevolg.

Middelen voor aanleg, beheer en onderhoud zijn schaars. Ik wil dan ook pleiten voor integrale bereikbaarheids- en economische keuzes, waarbij goederenvervoer wordt meegenomen. Dat betekent allereerst inzetten op betere benutting van bestaande infrastructuur en de schaarse ruimte. Maak optimaal gebruik van alle modaliteiten, waarbij het stimuleren van schone, duurzame en veilige modaliteiten voorop staat: buisleidingen, binnenvaart en spoorgoederenvervoer bieden kansen. Blijf daarnaast investeren in de Goederenvervoercorridors. Deze corridors zijn onmisbaar voor de bestendigheid van ons logistieke systeem en onze internationale connectiviteit.

Vergeet daarnaast niet om mobiliteit en logistiek mee te nemen bij keuzes in ruimtelijke ordening. Keuzes in ruimtelijke ordening beïnvloeden immers direct de vraag naar mobiliteit en bereikbaarheid. Zorg dat de benodigde infrastructuur voor logistiek vooraf wordt ingepast en niet achteraf wordt ingepland. En sta geen (lokale) ontheffingen toe rond milieu- en leefveiligheidsnormen voor woningbouw langs het spoor.

3. Zorg voor voldoende netcapaciteit

De maatschappelijke urgentie om de uitstoot van stikstof en CO2 drastisch terug te dringen is groot. Logistieke bedrijven investeren in elektrische oplossingen voor productie en transport. De beschikbare netcapaciteit en laadinfra remt deze ontwikkeling. Netcongestie moet voor 2025 zijn opgelost om de aanstaande zero emissiezones te kunnen bevoorraden. Ook voor de verduurzaming van de scheepvaart zijn investeringen in de netcapaciteit in zee- en binnenhavens noodzakelijk om de brede uitrol van walstroomvoorzieningen mogelijk te maken.

Ik wil dan ook, in lijn met de Logistieke Alliantie, pleiten voor een actieplan, waarin wordt gezorgd voor voldoende netcapaciteit, gericht op de korte en middellange termijn - samen met de sector - waarin vraagstukken op het snijvlak van energie en mobiliteit een plek krijgen. Dat betekent niet alleen investeringen; een soepeler regelgeving, waarin bedrijven bijvoorbeeld elkaars (rest)capaciteit kunnen gebruiken, maken creatieve oplossingen binnen de bestaande netcapaciteit mogelijk.

Aanbod

De Topsector Logistiek, bestaand uit bedrijven, overheid en kennisinstellingen, zet zich door innovatie, implementatie en opschaling in voor verduurzaming van de logistiek en veerkrachtige supply chains. En we ontwikkelen oplossingen voor omgaan met schaarste, zoals een betere benutting van de bestaande infrastructuur. De afgelopen 9 jaren hebben we al mooie resultaten laten zien. We bieden u dan ook graag onze uitgebreide kennis en ervaring aan om mee te denken, of u te voorzien van feiten en cijfers ter onderbouwing van uw besluitvorming.

Resume

Ik roep het volgende kabinet op minimaal 100 miljoen euro per jaar vrij te maken voor logistieke innovatie, betere benutting van het mobiliteitssysteem en oplossingen in het ruimtelijk- en energiedomein. Met deze middelen kan het volgende worden gerealiseerd:

1. Investerings in een publiek private samenwerking, zoals de Topsector Logistiek. Waarbij het bereiken van verdere verduurzaming, vergroten van veerkracht en het beter benutten van het mobiliteitssysteem en de schaarse ruimte kan worden bereikt door in te zetten op innovatie en opschaling.
2. Investerings in schone, duurzame en veilige modaliteiten en het gebruik van de goederenvervoercorridors met hun belangrijke knooppunten, om zo de bereikbaarheid van Nederland op peil te houden.
3. Het betrekken mobiliteit van goederen en mensen bij keuzes in ruimtelijke ordening, zoals woningbouw.

Zet daarnaast in op een actieplan waarmee netcongestie nog voor 2025 opgelost is om de aanstaande zero-emissiezones te kunnen bevoorraden.

We staan klaar om deze uitdagingen met u aan te gaan.

Met vriendelijke groet,
R. (Ronald) Paul
Boegbeeld Topsector Logistiek